

V - Konkretizacija cilja vaspitanja – stvaranje sistema zadataka vaspitanja

- Na formulisanje ciljeva i zadataka vaspitanja utiču **ciljevi konkretnog društva**: individualni i društveni (državni); ekonomski, naučni, ideološki, religijski, nacionalni; ciljevi građanskog ponašanja itd.
- U našem govornom području rijetko se govori o vaspitnom idealu (koji je najopštiji), a češće o cilju vaspitanja (koji podleže formulaciji) i zadacima vaspitanja (koji predstalljaju konkretizaciju cilja).

- **2 tendencije pri određivanju cilja vaspitanja:**
  - insistiranje na jasnom i preciznom formulisanju cilja vaspitanja koji svi moraju poštovati i iz kojih sve institucije treba da izvode svoje zadatke vaspitanja (religijska koncepcija vaspitanja – pravci kulturne (vrednosne) pedagogije, socijalne pedagogije, itd.); i
  - niko van same ličnosti nema pravo da određuje ciljeve vaspitanja i da su ciljevi vaspitanja u samoj ličnosti (individualistička i personalistička pedagogija, pedologija, itd.)

Perspektiva ciljeva i zadataka školskog vaspitanja

Svestrani razvoj ličnosti

Ciljevi i zadaci vaspitanja u jednom društvu

Ciljevi i zadaci sistema vaspitanja

Ciljevi i zadaci školskog sistema

Ciljevi i zadaci osnovnog obrazovanja i vaspitanja

Ciljevi i zadaci osnovne škole

Ciljevi i zadaci nastave maternjeg jezika

Ciljevi i zadaci nastave čitanja

Ciljevi i zadaci obrade jedne nastavne jedinice

- Važno je da ciljevi vaspitanja budu opaženi kao podesno sredstvo za zadovoljenje jednog ili više značajnih motiva (motivaciona uloga cilja v.). Zato i jeste važno da ciljevi i zadaci budu formulisani i interpretirani (operacionalizovani) tako da ih svi učesnici prepoznaju kao svoje. Stoga, oni ne smeju biti apstraktni, nerealni i udaljeni od života i stvarnih ljudskih potreba.

- Pošto je cilj vaspitanja dat u pespektivi neophodna je konkretizacija ciljeva i zadataka vaspitanja. Ona se sprovodi na svim nivoima i svim područjima vaspitnog rada:
  - prema nivou društvene kompetetnosti (ustavi, zakoni, propisi);
  - prema vrstama škola i v.-o. institucija;
  - prema stranama vaspitanja (umno, moralno, estetsko, radno i fizičko);
  - prema nastavnim predmetima i programima (npr. ciljevi i zadaci nastave maternjeg jezika);
  - prema programskim cjelinama (ciljevi i zadaci početne nastave čitanja i pisanja);
  - pa sve do konstatovanja ciljeva i zadataka jednog nastavnog časa pri obradi određene nastavne jedinice (np. obrade basne).

1. Zadaci vaspitanja koji se odnose na osnovne komponente vaspitanja. To znači da vaspitanje treba da ispuni 5 osnovnih zadataka: intelektualno, moralno, estetsko, radno i fizičko vaspitanje.
2. Zadaci vaspitanja koji se odnose na strukturu psihičkog života. Vaspitanje treba da ispuni 3 bitna zadatka: kognitivni (racionalno područje), afektivni (emocionalno područje) i psihomotorički (voljno-djelatno područje).
3. Zadaci vaspitanja koji se odnose na zadatke nastave: materijalni (nastavna materija), funkcionalni (psihomotoričko područje, tj. razvijanje brojnih i raznovrsnih sposobnosti : senzorskih, praktičnih, izražajnih, i sl.) i vaspitni (komponente)
4. Zadaci vaspitanja koji se odnose na sistem (stupnjeva) vaspitanja i obrazovanja: porodica, grupe vršnjaka, vrtić, škola, mas-mediji, slobodno vrijeme i permanentno obrazovanje.
5. Zadaci vaspitanja koji se zasnivaju na vaspitnim vrijednostima:
  - Generičke ili opšte ljudske vrijednosti,
  - Društvene svjesne aktivnosti i emocionalne veze.
  - Personalne tj. vezane za lični život, koje je čine njene ličnosti, koje je čine srećnom ili uspješnom.